

Humanistu i »Animae candidae«

In memoriam
 prof. Silvestru Koprivi

Sa zakašnjenjem od gotovo tri tjedna stigla je do nas vijest da je 30. travnja u Ljubljani umro prof. Silvester Kopriva, veliki prijatelj bratske Klasične gimnazije u Zagrebu i pravi humanist. Prvi puta smo se susreli u ljubljanskoj Klasičnoj gimnaziji, u Tomanovoj (kasnije Vorančevoj). Kasnije smo se susreli u njegovu stanu, prva trolejbuska stanica od rampe (današnjega nadvoza) na Titovoj cesti, od kuda su ga »kupci stana« preselili kao podstanara u Resljevu 13. Tada je još »poskakivao« po slovenskoj metropoli olinjali zeleni tramvaj, s oznakom ECŽ (Električna cestovna železnica), od Mosta preko Tromostovja na Žale, od Ajdovščine u Šentvid i od Rotovža (Gradske kuće) na Rakovnik,... da, i na Vič.

Uvijek smo održavali veze, a on uvijek je bio drago viđen gost i u zagrebačkoj Klasičnoj gimnaziji.

Rodio se 1. prosinca 1908. u Laporju kod Slovenske Bistrice u porodici učitelja. Bio je katolički vjernik, ali nikada nikome nametljiv i vrlo tolerantan. Diplomirao je u Ljubljani klasičnu filologiju, a zbog svoje skromnosti i uvjerenja morao je čekati dugo na zaposlenje. Najprije je bio profesor u dominikanskoj klasičnoj gimnaziji na Bolu, na otoku Braču, a zatim, od 1934. do 1940., u Novoj Gradiški. Njegovi današnji učenici iz toga slavonskog mjesta rado ga se sjećaju. Tek prije rata, god. 1940., dobio je zaposlenje na ljubljanskoj Klasičnoj gimnaziji, oženio se, izrodio djecu i — marljivo radio. A kad je klasična filologija »pala u nemilost« kod (1945.!) novoga društvenog sistema, predavao je latinski jezik kao fakultativni predmet na svim ljubljanskim gimnazijama, vodeći istodobno dobrovoljni kružok posve odbačenoga grčkog jezika i tako brojnim generacijama sačuvao estetske vrednote davnih vjekova. Na Filozofskom fakultetu u Ljubljani predavao je neko vrijeme i metodiku nastave grčkog i latinskog jezika. Njegova »gramatika« (1976.) ravna je po kvaliteti sličnim udžbenicima kod velikih naroda. No ljubav prema literarnom stvaralaštvu urodila je i pjesničkim stvaralaštvom na slovenskom jeziku, ali najviše na latinskom. Prije dvije godine izašle su njegove originalne i prevedene pjesme u knjizi »Versus Latini« koje je objavljivao u reviji »Živa antika« od god. 1954. Osim slovenskih pjesnika prepjevao je na latinski pjesme Nazora, Cesarića, Harambašića, Begovića, Krkleca, Cirakija, Šenoe i mnoge druge, te neke narodne pjesme.

Istraživao je i latinske natpise po slovenskoj metropoli. Plod njegovog višedesetljetnog istraživanja je monumentalna monografija »Ljubljana skozi čas«, gdje je sačuvao brojne stare latinske napise od antike, renesanse i baroka do našega vremena. Od prigodnica valja spomenuti njegovu »Baladu«, posvećenu Dunantu prigodom 100-godišnjice Crvenog križa, zatim davaocima krvi pa među ostalima i zagrebačkoj Klasičnoj gimnaziji prigodom njenog 380-godišnjeg jubileja.

Skroman, tih, nenametljiv i radin umro je kao prava Vergilijeva »anima candida«, strpljiv u svim tegobama, prekaljen odgojiteljskim radom i dubokim humanizmom. Pokušat ću

mu se odužiti u nekoliko elegijskih distiha na slovenskom jeziku, budući da je to više nego zavrjedio:

Skušal bom vsaj z elegijo, mi rečemo kar z žalostinko,
Silvo, dragi rojak, Tvoj počastiti spomin.
Zibelka Tvoja tekla je v Láporej, vasi, pri Boču,
ljubil si zmeraj ta kraj, ljubil očetov si dom.
Štajersko mil poudarek obarval je vsak Tvoj stavek.
Vedno si bil nasmejan, veder in včasih šegav.
Očka Tvoj bil je učitelj, prosvétar našega ljudstva.
Grčija in stari Rim — tukaj si bil, res, doma,
Dobro petletko si sebe hrvaški mladini razdajal,
šele potem si odšel v našo Ljubljano. Domov!
Verze pevcev hrvaških si v jezik Rimljanov prevajal,
sleherni Tvoj prepev — mojstrsko lep in dognan.
V naši »Ljubici sreče« razložil si vsak koticék,
z Mirja si odšel na Vič... v stolnico... v Rotovž, na grad.
Res, da je Tvoje telo zahrbtna bolezen pobrala,
Tvoje pa pridnosti sad vedno med nami živi.

IN MEMORIAM SILVESTRU KOPRIVI